

Indikationer för akut MR kontorstid och jourtid, rutin, röntgen Region Jönköpings län

Bakgrund

Liksom i flertalet regioner finns inom Jönköpings län inte tillgång till jourlinje för utförande av MR-undersökningar dygnet runt. Vid tvingande behov av MR-undersökning natttid/helger måste ledig personal eftersökas i hemmet och om möjligt ringas in på frivillig bas. Som ett beslutsstöd, för att underlätta för jourhavande läkare att bedöma om en akut MR-undersökning är indicerad, har nedanstående dokument skapats i samråd mellan behandlande kliniker och röntgen.

Indikationer för akut MR

Vid spinala sjukdomar och skador har MR en viktig plats i diagnostiken, t.ex. vid frakturer, infektioner, tumörer och blödningar. Ofta är undersökning kontorstid inom 24 timmar tillräcklig. MR-undersökning kan dock behöva genomföras under jourtid när utfallet är avgörande för den omedelbara vidare behandlingen, speciellt när det gäller behandling med kirurgi. I allmänhet gäller det patienter med neurologisk påverkan som inte är begränsad till enstaka nervrötter utan har kliniska tecken på störd funktion hos ryggmärg eller konus, och speciellt vid progredierande neurologiska symptom.

Tecken på spinal infektion i kombination med neurologisk påverkan stärker indikationen för MR.

Vid klinisk misstanke på diskbräck med kliniska bilden av cauda equina-syndrom kan datortomografi vara ett alternativ till MR, speciellt då kontraindikation mot MR föreligger, men undersökningen ska då omfatta hela cauda equina samt konus, d.v.s. från Th12 till och med övre delen av sacrum. Oftast behöver datortomografin kompletteras med en MR inför det definitiva ställningstagandet till operationen.

Patienter med intracerebrala åkommor kan för det akuta handläggandet oftast utredas med tillräckligt god kvalitet med CT, för eventuell komplettering med MR kontorstid. CT är förstahandsmetod vid misstanke om sinustrombos eller blödning/infarkt.

Patologiska tillstånd i hals, buk och thorax som infektioner, tumörer m.m. har CT som förstahandsmetod, alternativt ultraljud eller slätröntgen. I många av dessa fall är MR en mindre lämplig metod överhuvudtaget, p.g.a. störningar från luft, andnings- och tarmrörelser.

Infektiösa processer i extremiteter och mjukdelar kan på jourtid i allmänhet utredas tillräckligt väl inför ett akut kirurgiskt ingrepp med hjälp av CT eller ultraljud. Hos allmänpåverkat barn med misstänkt osteomyelit är MR som regel nödvändigt inför akut operation.

I tveksamma fall, om det trots ovanstående riktlinjer fortfarande är oklart om en patient behöver genomgå en akut MR-undersökning eller inte, ska denna diskussion föras **mellan bakjour på remitterande klinik, som satt sig in i fallet, och röntgenbakjouren** (Teleconsult radiolog nattetid, nås på telefonnummer nedan).

Remittentens ansvar

- Vid behov av brådskande MR inom samma dygn (även utanför jourtid) ska remitterande läkare själv ringa direkt till röntgenläkare för att undvika onödig fördröjning.
- **Innan** telefonkontakt:
 - Ha tagit ställning till att akutbehandling inte kan påbörjas utan radiologisk diagnos eller om patienten, i samband med planerat överförande till annat sjukhus (t.ex. neurokirurgen Linköping), inte kan göra undersökningen där. I samråd med röntgenbakjouren avgörs om alternativ diagnosmetod finns.
 - Säkerställ att patienten kan genomgå en MR-undersökning (har patienten implantat? Är dessa MR-säkra?) Om patienten har pacemaker/ICD/baklofenpump eller stimulator kan undersökning inte utföras utanför kontorstid.
 - Ansvara för att patienten ska kunna ligga i planläge och stilla under undersökningen 30–60 minuter. Smärtstillning och eventuellt lugnande medicin ska tillhandahållas av avdelningen. I samråd kan MR-personalen ge patienten lugnande läkemedel, i de fallen ska detta vara ordinerat i Cosmic.
 - För att MR-undersökning under jourtid ska vara aktuellt, ska man ha en beredskap för vidare klinisk handläggning jourtid som är beroende av vad MR-svaret visar. I klarspråk: kommer man ändå inte vidta ytterligare åtgärder under jourtid, kan MR-undersökningen också vänta till icke-jourtid.
- Om beslut fattas att undersökningen utförs på annat akutsjukhus i länet, är det remittentens ansvar att se till att transport fungerar, inklusive eventuell övervakning i väntan på hemtransport.

Radiologens ansvar

- Säkerställ att remittenten förstått information och vidare handläggning
- Se internt dokument kring akuta MR jourtid under ”Relaterat innehåll”.

Telefonnummer

Vid behov av brådskande MR inom samma dygn (även utanför jourtid) ska remitterande läkare själv ringa direkt till röntgenläkare för att undvika onödig fördröjning.

- Eksjö telefon dagtid vardagar kl. 7.15–16.30 (010-24) 352 41 läkare
- Eksjö telefon övrig tid (010-24)352 22
- Jönköping telefon dagtid vardagar kl. 7.30–16.30 (010-24)233 91 MR-läkare
- Jönköping telefon övrig tid (010-24)252 43 jourhavande radiolog
- Jönköping om inte svar till röntgenjournalnumret (010-24)224 24 för vidare hänvisning
- Värnamo telefon dagtid vardagar kl. 7.30–16.30 (010-24)489 48 läkare
- Värnamo telefon övrig tid (010-24)476 22
- Vid behov konsulteras neuroradiologbakjour i Linköping via växeln där eller telefon 010-103 27 75.

Lagkrav eller annan referens

Se författningskrav på intranätet. APY Röntgenkliniken/Om kliniken/Mer om kliniken/Röntgens mål, verksamhetsidé och kvalitetspolicy.